

SALONIC
ORCHESTRA
SIMFONICĂ DE STAT

Orchestra Simfonică de Stat din Salonic la București

Lucrări de Ceaikovski, Perpessas

Sâmbătă, 29 iunie 2024

la ora 19:00

Ateneul Român
București, România

Vioară

Liya Petrova

Dirijor

Yannis Pouspourikas

Athenaeum
Summer Festival
JUNE 20-29

Greece 2.0
NATIONAL RECOVERY AND RESILIENCE PLAN

Funded by the
European Union
NextGenerationEU

Orchestra Simfonică de Stat din Salonic (TSSO) este subvenționată și supravegheată de Ministerul Culturii din Grecia

Director artistic
Simos Papanas
Directoare Administrativă Supl.
Chrysi Garipi

Comitetul Economic al
Orchestrai Simfonice
de Stat din Salonic
Președinte

Stathis Georgiadis
Vicepreședinte
Antonis Konstantinidis
Membrii C.A.
Panagiotis Diamantis
Sotiria Gkiouleka
Marilena Liakopoulou

MUZICIENII ORCHESTREI SIMFONICE DE STAT DIN SALONIC

VIOARA I

Concert maeștri: Simos Papanas, Antonis Sousamoglou **Principali:** Yorgos Petropoulos, Thodoris Patsalides **Tutti:** Evi Delfinopoulou, Akis Arhondis, Maria Spanou, Eftychia Talakoudi, Christina Lazaridou, Georgios Garifallas, Hector Lappas, Efstratios Kakabouras, Konstantinos Kabadais, Konstantinos Pavlakos, Evangelia Hadjipetrou

VIOARA II

Principali: Anthoula Tzima, Andreas Papanikolaou **Sub-Principali:** Alketas Xhaferi, David-Aleksander Bogorad **Tutti:** Mimis Toptsidis, Thanassis Theodoridis, Despina Papastergiou, Isabelle Both, Evangelia Kouzof, Popi Mylaraki, Eleftherios Adamopoulos, Maria Eklektou, Georgios Kougioumtzoglou, Miguel Michaelides, Igor Selalmazides, Igga Symonidou, Anastasia Misyrlis, Nikos Tsanakas, Iren Topouria

VIOLĂ

Principali: Neoklis Nikolaidis, Hara Seira **SubPrincipali:** Antonis Porichis, Alexandra Voltsi **Tutti:** Felicia Popica, Irina Paralika, Christos Vlachos, Katerina Mitropoulou, Dimitris Del-

phinopoulos, Rosa Terzian, Dimosthenis Fotiadis, Pavlos Metaxas, Athanasios Sourgounis, Renato Damonitsa

VIOLONCEL

Principali: Apostolos Chandrakis, Dmitry Gudimov, Vassilis Saitis **Sub-Principali:** Lila Manola **Tutti:** Dimitris Polisois, Giannis Stefanos, Christos Grimpas, Maria Anissegou, Dimitrios Alexandrou, Ioanna Kanatsou, Zoran Stepic, Myrto Talakoudi

CONTRABAS

Principali: Charalambos Chimarios, Dimitre Ivanov **Sub-Principali:** Ioannis Chatzis, Iraklis Soumelidis **Tutti:** Eleni Bulasiki, Irini Pantelidou, Michail Sapountzis, Georgios Polychroniadis, Konstantinos Manos, Efthymios-Theofanis Tigligadas

FLAUT

Principali: Niccolo Dimopoulos, Othonas Gogas **Sub-Principali:** Yannis Anissegos, Malama Chatzi

OBOI

Principali: Dimitrios Kalpaxidis, Dimitrios Kitsos **Sub-Principali:** Yannis Tsogias-Razakov, Panagiotis Kougioumtzoglou, Petros Mavromatis

CLARINET

Principali: Kosmas Papadopoulos **Sub-Principali:** Alexandros Stavridis, Alexandros Michailidis **Tutti:** Vassilis Karatzivas

FAGOT

Principali: Georgios Politis, Konstantinos Vavlas **Sub-Principali:** Maria Poulioudi, Rea Pikiou **Tutti:** Malina Iliopoulou

CORN

Principali: Traianos Eleftheriadis, Traianos Papadopoulos **Sub-Principali:** Pantelis Feizos **Tutti:** Dimitrios Despotopoulos, Eleftherios Grounis, Angelos Koskinas, Andriana Sous

TROMPETĂ

Principali: Grigorios Netskas, Dimitris Gogas **Sub-Principali:** Georgios Laskaridis **Tutti:** Dimitrios Kouratzinos, Konstantinos Giavouris

TROMBON

Principali: Filimon Stefanidis, Athanasios Ntonas **Sub-Principali:** Georgios Kokkoras, Spiros Vergis

TUBĂ

Sub-Principali: Pavlos Georgiadis

TIMPAN

Principali: Dimitrios Vittis, Vladimir Afanasiev

PERCUȚIE

Sub-Principali: Konstantinos Argyropoulos, Panagio Karamouzi **Tutti:** Eleftherios Agouridakis

HARPA

Principal: Katerina Gima

PIAN

Principal: Marilena Liakopoulou

INSPECTOR DE ORCHESTRĂ

Eleni Bulasiki

INSPECTOR DE ORCHESTRĂ SUPL.

Andreas Papanikolaou

ADMINISTRAȚIA TSSO

Maria Nibi (Secretar administrativ), Emmanuel Adamos (Departament Financiar), Elena Paraschou (Box Office), Petros Giantsis (Manager de scenă), Nikos Kyriakou (Manager de Marketing și Comunicații), Philip Hatzissimou (Manager de planificare artistică), Giorgis Nibis (Manager de scenă), Mina Papakonstantinou (Asociat al Directorului), Theodora Karamanidou (Biblioteca muzicală-Arhivă), Effie Terzi (Departamentul Financiar), Olga Ailaroudi (Secretar Administrativ), Nikiforos Kakoglou (Cadru Administrativ), Katerina Nouliou (Departament Financiar)

ASOCIAȚII INDEPENDENȚI

Georgia Karantoni (Proiecte Educaționale și Sociale), Angeliki Kourouklidou (Asociat de planificare artistică)

Orchestra Simfonică de Stat din Salonic la București

Joi, 27 iunie

ora 19:00

Ateneul Român

București, România

VIOARA

Liya Petrova

DIRIJOR

Yannis Pouspourikas

Program:

Piotr Ilci Ceaikovski (1840-1893):

Concert pentru vioară și orchestră n Re major , op. 35

I. Allegro moderato

II. Canzonetta (Andante)

III. Allegro vivacissimo

pauză

Charilaos Perpessas (1907-1995):

Simfonia lui Hristos

I. Adagio

II. Adagio

III. Allegro con fuoco - Andante

IV. Adagio

V. Presto

VI. Adagio Molto "Oh Du mein Jesus" („O, Tu, Isuse-al meu")

35'

33'

Frumusețea melodică, inventivitatea armonică și bogăția creativă orchestrală sunt elementele care clasează lucrările lui Ceaikovski printre cele mai renumite. Stilul său face legătura între Est și Vest, între naționalism și cosmopolitism, între tradiție și modernism, între tandrețe și grandoare, între masculinitate și feminitate. Acest din urmă dipol descrie sursa cea mai intensă a conflictului interior și a acceptării treptate de sine, din care izvorăște Concertul pentru vioară. În 1877, într-o încercare zadarnică de a satisface convențiile sociale, compozitorul s-a căsătorit și a divorțat în mai puțin de trei luni. O evadare de o lună în Europa l-a ajutat să-și revină din acest fiasco. S-a refugiat în stațiunea elvețiană Clarens, la conacul binefăcătoarei sale Nadezhda von Meck, iar în primăvara anului 1878 s-a dedicat în întregime compoziției Concertului. Datorită prezenței catalizatoare a lui Iosif Kotek, un fost elev și obiectul constant al pasiunii sale, Ceaikovski a finalizat compoziția în mai puțin de o lună. Pe lângă sfaturile tehnice care au contribuit la scrierea idiomatice a părții solistice, influența psihologică pozitivă a lui Kotek s-a reflectat și în muzică, care conține unele dintre cele mai strălucitoare și fericite momente din opera lui Ceaikovski.

Allegro-ul începe cu o melodie lirică la vioară I, apoi se introduce o formă ritmică caracteristică care duce la un punct culminant. După o scurtă replică, vioara introduce prima temă aristocratică, structura ritmică a căreia se bazează pe motivul inițial. Cu ajutorul orchestrei, solistul dezvoltă materialul tematic cu o viteză și o virtuozitate din ce în ce mai mari, până când ajunge la o nouă temă marcată „con molto espressione”. Caracterul său seducător demonstrează că compozitorul investește în potențialul liric al violii, permițând virtuozității să apară în părțile de legătură și în prelucrarea melodiilor. Vedem același lucru în cadența înflăcărată, unde virtuozitatea servește la îmbogățirea celor două teme. În prima parte a concertului este remarcabil echilibrul dramatic dintre tutti și vioara solo.

Ceaikovski a înlocuit Andante-ul destinat să devină a doua parte, cu frumoasa Canzonetta. Acest delicat „cântecel” este o bijuterie melodică în trei părți, în care solistul își dezvoltă cu tandrețe și blândețe latura lirică, iar muzica atinge un nivel sufletească mai profund.

Partea a treia, rondo, risipește instantaneu această atmosferă, urmând o evoluție similară cu prima parte: introducerea orchestrală, replică la vioară, prezentarea primei teme. Ne dăm seama

că ne aflăm în mediul rural rusesc, iar modelul ritmic și melodic al temei face aluzie la dansul exploziv al cazacilor, trepak (asemănarea cu tema dansului cu același nume pe care compozitorul l-a folosit mai târziu în *Spărgătorul de nuci* este evidentă). Se intercalează două teme: una folclorică, viguroasă, pe nuanțe asemănătoare cimpoiului, și una mai introspectivă, care are relevanță ritmică cu prima. Energia athletică care se acumulează în final pătrunde în frenetica coda și, în cele din urmă, se descarcă prin focurile de artificii acrobatice ale violii.

Cu toate că a fost foarte criticat la premiera sa (Viena 1881), având ca solist pe Adolph Brodsky - căruia Ceaikovski i l-a dedicat în cele din urmă - Concertul s-a consacrat rapid ca fiind unul dintre cele mai fascinante din repertoriu.

Simfonia lui Isus Hristos (Christus Symphony) de **Charilaos Perpessas** este o bijuterie uitată a muzicii grecești. Compozitorul s-a născut în 1907 la Leipzig, Germania, iar în 1927 se afla la Berlin, în clasa lui Arnold Schoenberg. Un an mai târziu și-a întrerupt studiile din cauza unor dificultăți financiare, la scurt timp după ce îl cunoscuse pe celălalt student grec al lui Schoenberg, Nikos Skalkotas. Rămânând fidel idiomului romantic târziu al lui Gustav Mahler și Richard Strauss, Perpessas nu a adoptat tehnica dodecafonică a profesorului său și nici nu a pășit pe căile Școlii Muzicale Naționale Grecești. În perioada 1934-48 a locuit la Atena, unde a câștigat o mare distincție (cu sprijinul lui Dimitris Mitropoulos), dar și dezaprobarea sistemului din cauza distanțării sale de Școala Națională.

Forma finală a *Simfoniei lui Isus Hristos* a fost cizelată între anii 1948 (anul în care Perpessas a emigrat la New York) și 1950. În ultimul trimestru al aceluși an, Mitropoulos și Orchestra Filarmonică din New York au prezentat cu mare succes lucrarea sa la Carnegie Hall, într-o serie de concerte și o transmisiune radiofonică. A fost interpretată, de asemenea, în 1956 de Orchestra din Philadelphia și Eugene Ormandy. Asocierile programatice se extind pe fiecare parte a lucrării, cu titluri sau pasaje extinse din Apocalipsa lui Ioan: „Hristos” din titlul general fiind A doua Înfățișare a lui Isus

Prima parte începe pe un ton grav muzical, cu acordurile instrumentelor de suflat care se extind pe modelul ritmic repetat al tobei, creând un sentiment de urgență, în timp ce dintr-o ușă

deschisă din cer se aude o voce „ca o trompetă”, care îl cheamă pe Ioan să urce și să-i arate ce se va întâmpla cu lumea. Trompetele răsună, în timp ce instrumentele de suflat din lemn și unele cu corzi oferă o imagine a măreției cerești în stil impresionist.

În partea a doua, „glasul mare din tron” profetește iminenta venire a lui Isus Hristos pe pământ pentru a înlătura durerea, tristețea și, în cele din urmă, moartea. O temă senină apare în Adagio și pătrunde în orchestră ca un mesaj liniștitor care răspândește un optimism debordant; vestea bună este transmisă cu grație în scurtul Allegro și este confirmată în Adagio, care încheie această parte prin chemarea cornului.

Partea a treia este intitulată „Boala umanității: autodistrugerea?”. Încă de la început, Allegro con fuoco aduce o mare agitație, ca și cum am fi transferați metaforic la ora de vârf în centrul unei metropole americane agitate și haotice (New York, locul unde trăia Perpessas?). Stilul anxios, complexitatea ritmică, armonia cu suprapuneri sonore, care duc la cacofonie și orchestrație zgomotoasă (alămuri și instrumente de percuție) ne amintesc pe alocuri de Gershwin, Ives și Stravinski. După distopia sonoră care simbolizează decadența, în Adagio apare un motiv ascendent, plin de durere profundă, care se scufundă fără speranță în abis.

În partea a patra, după „autodistrugere”, răsar trei valori: „Iubire, Credință, Speranță”. Audiați motivul inițial al cornului și reapariția sa maiestuoasă cu tutti.

În Presto din partea a cincea, motivele melodice din partea a treia revin cu o energie ritmică nemărginită într-o luptă epică dintre cer și pământ, care se transformă treptat într-un magnific „Aleluia”, conform pasajului din Apocalipsă, cântat de mulțimile cerești, care se bucură și venerază „Întoarcerea lui Isus” și judecata sa dreaptă.

Partea a șasea se intitulează „O, Tu, Isus al meu”: cvartetul de coarde rostește o rugăciune, un imn în textura sonoră corală pe o temă liniștită, care se dezvoltă și se extinde melodic și timbral, pentru a se încheia în apoteoza muzicală a celei de-a Doua Înfățișare a Mântuitorului.

Georgios-Iulios Papadopoulos

LIYA PETROVA VIOARĂ

Liya Petrova a devenit cunoscută pe scena internațională în 2016, când a fost distinsă cu Premiul I la concursul Carl Nielsen din Danemarca, prezidat de Nikolaj Szeps-Znaider. Doi ani mai târziu, a înregistrat primele concerte de Nielsen și Prokofiev cu Filarmonica din Odense iar cu dirijoarea estoniană Kristiina Poska pentru Orchid Classics. Acest prim album i-a adus aprecieri internaționale din partea presei: Sunday Times din Londra i-a admirat „sunetul superb - matur și argintiu, cu fraze de o amploare maiestuoasă”. Pizzicato din Germania a calificat, de asemenea, sunetul ei ca fiind „argintiu și pur”, în timp ce Gramophone i-a lăudat „varietatea tonală excepțională” în „un disc minunat”. Revista The Strad a fost impresionată de „virtuozitatea ei naturală”, în timp ce revista Classical Music a considerat că interpretarea ei în concertului lui Nielsen este „uluitor de bună” și „intens lirică”.

În calitate de solistă, Petrova este invitată unor orchestre precum Orchestre de Paris, Orchestre Philharmonique de RadioFrance, Orchestre Philharmonique du Luxembourg, Antwerp Symphony, Netherlands Radio Philharmonic Orchestra, Symfonieorkest Vlaanderen, Staatskapelle Weimar, Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo, Brussels Philharmonic, Norddeutsche Philharmonie, Kansai Philharmonic, Orchestre National de Lyon, Orchestre National de Bordeaux, Orchestre National des Pays de Loire, Sinfonia Varsovia, Odense Symphony Orchestra, orchestre cu dirijori renumiți precum Elim Chan, Stanislas Kochanovsky, Duncan Ward, Philippe Herreweghe, Krzysztof Penderecki,

Nikolaj Szeps-Znaider, Marzena Diakun, Alexander Liebreich, Mihhail Gerts, Kristiina Poska, Yan Tortelier, Xian Zhang, Ariane Matiakh, Roberto Minasi, Christopher Warren-Green, Michel Tabachnik sau Jesús López Cobos.

Cântă muzică de cameră în mod frecvent cu Alexandre Kantorow, câștigătorul premiului I al concursului francez Ceikovski și concertează cu mulți muzicieni minunați precum Beatrice Rana, Emmanuel Pahud, Pablo Ferrandez, Martha Argerich, Yuri Bashmet, Mischa Maisky, Renaud Capuçon, Augustin Dumay, James Ehnes, Nicholas Angelich, Frank Braley, Yuja Wang, Gérard Caussé, Antoine Tamestit, Bruno Philippe, Aurélien Pascal și Gautier Capuçon.

Petrova este invitată permanent la festivaluri de muzică de cameră precum Mecklenburg-Vorpommern Festspiele, Rheingau Festival, Ludwigsburger Schlossfestspiele, Aix-en-Provence Easter Festival, La Folle Journée, La Roque d'Anthéron International Festival și Rencontres Musicales d'Evian.

În luna ianuarie 2020, Liya a lansat primul album al unei noi colaborări cu casa de discuri Mirare, un album de recital Beethoven-Barber-Britten cu pianistul Boris Kusnezow. În 2021 a lansat un al doilea disc cu concertul pentru vioară de Beethoven și concertul K 271 de Mozart, cunoscut ca nr. 7, rar interpretat, cu Jean-Jacques Kantorow și Sinfonia Varsovia. Înainte, Liya a lansat un album Nielsen și Prokofiev la Orchid Classics cu Orchestra Simfonică din Odense și Kristiina Poska.

Toate albumele sale au primit laude în unanimitate din partea criticilor din întreaga lume.

Liya Petrova s-a născut în Bulgaria într-o familie de muzicieni și a studiat cu Augustin Dumay la Chapelle Musicale Reine Elisabeth din Bruxelles, cu Antje Weithaas la Hochschule für Musik Hans Eisler din Berlin și cu Renaud Capuçon la Haute Ecole de Musique din Lausanne.

În prezent locuiește la Paris.

Liya cântă la Helios, un instrument magnific fabricat în Cremona în anul 1735 de discipolul lui Stradivarius, Carlo Bergonzi, împrumutat cu generozitate de sponsori privați.

YANNIS POUSSOURIKAS DIRIJOR

Yannis Pouspourikas, s-a născut în Marsilia, în cel mai vechi oraș din Franța.

A studiat în Franța și Elveția, țări în care juriul a hotărât în unanimitate să-i acorde premiul întâi pentru cum a condus Zurich Opera House.

După ce a ocupat un post ca dirijor asistent la Opera Național de Paris și ca urmare a colaborării cu domnul Simon Rattle, un foarte cunoscut dirijor britanic, la festivalul Glyndebourne, a reușit și a obținut colaborări artistice remarcabile cu Teatro Real în Madrid, cu Grand-Theatre de Geneve, Budapesta, Zurich și cu Opera Național de Paris. A dirijat atât Dragostea celor trei portocale, cunoscută și sub titlul din limba franceză L amour de trois oranges, o operă satirică în patru acte a lui Serghei Prokofiev, Castelul Prințului Barbă-Albastră, singura operă compusă de Bela Bartok, Lear, opera lui Aribert Reimann s, Samson și Dalila, opera în trei acte pe muzică compusă de Camille Saint-Saens, cât și operele lui Mozart, Nunta lui Figaro, Flautul Fermecat, Idomeneo, regele Cretei, Così Fan Tutte.

Ca și repertoriu simfonic, Yannis Pouspourikas, este invitat de Orchestre Suisse Romande, Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo, Manheim, Strasbourg, unde susține un repertoriu vast, în special de muzică clasică (Mozart, Brahms) și de muzică modernă și contemporană (Stravinsky Le sacre du printemps, Mahler, Shostakovich, numeroase premiere mondiale, de exemplu, de Christian Jost).

După ce a fost huisdirigent la Opera des Flandres și dirijor asistent la Aalto Theater Essen, Essen Philharmoniker și la Theatre Erfurt, Yannis Pouspourikas este în prezent director muzical al Orchestrei Simfonice Biel-Solothurn din Elveția. În această stagiune, va fi prezent și la Grand-Theatre de Geneve, la Opera National de Paris, la Opera din Vilnius, precum și la Landestheatre Linz cu o nouă producție a operei La Juive de Haley.

În anii trecuți și concomitent cu postul său din Elveția, Yannis Pouspourikas a dezvoltat o relație artistică deosebit de bogată și continuă cu Orchestra Simfonică de Stat din Salonic.

SALONIC ORCHESTRA SIMFONICĂ DE STAT

Orchestra de Stat din Salonic este cea mai importantă orchestră simfonică din nordul Greciei și una dintre cele mai importante organizații culturale din țară. A fost fondată în 1959 de marele compozitor și dirijor Solon Michaelides . În prezent potențialul ei artistic este de 112 muzicieni.

Dat fiind caracterul ei cultural, Orchestra de Stat din Salonic promovează programe muzicale de înaltă calitate și prezintă auditorilor concerte care includ colaborări cu artiști de renume din Grecia și din întreaga lume. Sprijină creații muzicale elene și tineri muzicieni greci talentați, precum și numeroase programe educative.

Orchestra de Stat din Salonic este orchestra simfonică din Grecia cu cea mai importantă prezență internațională în domeniul discografic, realizând înregistrări cu producători de discuri de renume mondial precum EMI, BIS, NAXOS și Deutsche Grammophon. Înregistrările sale au fost premiate și au primit recenzii entuziaste în întreaga lume, devenind o ambasadoare a culturii și a creației muzicale elene în străinătate.

Prezența internațională a Orchestrei Simfonice din Sa-

lonic include spectacole cu succes la Berlin, München, Beijing, Sofia, Praga, Valencia, Roma, Florența, Pistoia, Marsilia, Strasbourg, Clermont-Ferrand, Plovdiv și Cipru, iar pe lista artiștilor care au colaborat cu aceasta se regăsesc L. Pavarotti, P. Domingo, J. Carreras, A. Hachturian, M. Rostropovich, V. Ashkenazy, M. Shostakovich, A. Ciccolini, I. Pogorelich, L. Kogan, S. Accardo, G. Shaham, D. Hope, P. Badura-Skoda, N. Gutman, M. Maisky, A. Desplat, M. Nyman, I. Gillan, J. Anderson, M. Alvarez, T. Hampson, P. Gallois, A. Avital, Od. Dimitriades, L. Kavakos ș.a.

Personalități importante ale muzicii grecești au avut conducerea Orchestrei de Stat din Salonic, începând cu fondatorul acesteia Solon Michaelides și continuând cu George Thymis, Alkis Baltas, Karolos Trikolidis, Kosmas Galileias, Konstantinos Patsalidis, Leonidas Kavakos, Mikis Michaelides, Myron Michaelides, Alexandros Myrat, Georgios Vranos și Zoe Tsokanou. Directorul artistic actual al Orchestrei de Stat din Salonic este violonistul Simos Papanas, iar dirijorul său principal este Leo McFall.

www.tssog.gr

